

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Mgr. M. Š.**, proti žalované: **Generální inspekce bezpečnostních sborů**, se sídlem Skokanská 2311/3, Praha 6, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2016, č. j. GI-IF-30-10/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2016, č. j. 8 A 69/2016 – 75,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2016, č. j. 8 A 69/2016 - 75, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované.

I. Vymezení věci

[2] Městský soud v napadeném usnesení konstatoval, že mu byla dne 21. 4. 2016 v 19.12 hod. doručena prostřednictvím elektronické pošty bez zaručeného elektronického podpisu žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Dne 22. 4. 2016 podal stěžovatel u městského soudu osobně podání shodného obsahu.

[3] Žaloba neobsahovala žádný žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to ani v nejhrubších rysech. Byla toliko kompilátem obecných argumentů a citací judikatury, týkajících se problematiky práva na svobodu projevu a svobodného přístupu k informacím, a to sice i ve vztahu k žalované, avšak bez jakékoli souvislosti s napadeným rozhodnutím či jemu předcházejícím řízením. Stěžovatel neuvedl, jakým způsobem žalovaná pochybila v tomto konkrétním případě: jakých nezákonných kroků, postupů,

úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měla vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž neozřejmil svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnost.

[4] Pokud žaloba žádné žalobní body neobsahuje, závisí další postup soudu zejména na tom, kolik času ze zákonné lhůty pro podání žaloby zbývá ve chvíli, kdy žalobce u soudu žalobu podá. Je-li stále dostatek času, soud je dle § 37 odst. 5 s. ř. s. povinen vyzvat žalobce k jejímu doplnění. Pouze v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod a zároveň již není objektivně možné, aby žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil, soud tuto povinnost nemá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 7 As 15/2010 - 56).

[5] Z kopie doručenky prokazující dodání napadeného rozhodnutí do vlastních rukou stěžovatele předložené žalovanou, jakož i z tvrzení obsažených v žalobě, soud zjistil, že rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 22. 2. 2016. Poslední den pro podání žaloby tak připadl na 22. 4. 2016, tedy na den následující po podání žaloby. Soud tak měl pouhý jeden den – pátek 22. 4. 2016 – k tomu, aby stěžovatele vyzval k doplnění žaloby o žalobní body, a ještě tohoto dne by musela být žaloba doplněna. Stěžovatel nebyl zastoupen advokátem, s nímž by bylo možné komunikovat efektivně prostřednictvím datové schránky, a pro doručování uvedl svou poštovní adresu, tudíž by mu soud musel doručovat písemnosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Vzhledem k těmto okolnostem je zřejmé, že odstranění nedostatků žaloby ve lhůtě pro její podání bylo objektivně nemožné; soud proto výzvu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. nevydával.

[6] Stěžovatel doplnil žalobní body z vlastní iniciativy dne 4. 7. 2016, avšak toto podání již nebylo způsobilé zhojit vady žaloby, neboť bylo podáno dávno po uplynutí lhůty k podání žaloby.

[7] Městský soud uzavřel, že popsané nedostatky žaloby způsobují, že v projednávané věci nejsou splněny podmínky řízení, a tento nedostatek je neodstranitelný. Proto žalobu dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[8] Proti usnesení městského soudu brojí stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[9] Namítá, že výzvě k odstranění nedostatků žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. nic nebránilo a pro takovou výzvu i pro její splnění byl stále ještě dostatečný prostor (nehledě na to, že stěžovatel nedostatek žaloby odstranil sám podáním ze dne 4. 7. 2016). Současně se žalobou totiž požádal o osvobození od soudních poplatků a proto lhůta pro podání žaloby od podání této žádosti (21. 4. 2016) do právní moci rozhodnutí o ní neběžela. Městský soud tak měl stěžovatele vyzvat k odstranění vad žaloby. Po právní moci rozhodnutí o žádosti o osvobození od soudních poplatků by pro doplnění důvodů žaloby zbýval stále ještě jeden den. Městský soud však o žádosti o osvobození od soudních poplatků vůbec nerozhodl.

[10] Městský soud postupoval v rozporu s § 35 odst. 8 a § 37 odst. 5 s. ř. s. Vyzval sice stěžovatele výzvou ze dne 11. 5. 2016 k prokázání osobních, výdělkových a majetkových poměrů, a ačkoliv tak stěžovatel učinil podáním ze dne 10. 6. 2016, o žádosti o osvobození od soudních poplatků vůbec nerozhodl. V této souvislosti stěžovatel cituje závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2012, č. j. 1 As 93/2012 – 312 (pozn. NSS: správně č. j. 1 As 93/2009 – 312).

[11] Navrhuje zrušení napadeného usnesení.

[12] Žalovaná v přípise ze dne 20. 9. 2016 požádala soud, aby vyzval stěžovatele k úhradě soudního poplatku a aby po jeho úhradě (popř. po rozhodnutí o osvobození od soudního poplatku) rozhodl ve věci meritorně.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[14] Úvodem soud konstatuje, že stěžovatel uhradil dne 16. 11. 2016 kolkovými známkami soudní poplatek za kasační stížnost.

[15] Ze správního spisu se podává, že rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2016, č. j. GI-IF-30-10/2015, bylo stěžovateli doručeno dne 22. 2. 2016.

[16] Ze spisu městského soudu vyplývá, že městskému soudu byla dne 21. 4. 2016 prostřednictvím e-mailu bez uznávaného elektronického podpisu doručena žaloba proti rozhodnutí žalované, jejíž součástí byla i žádost o osvobození od soudních poplatků. Dne 22. 4. 2016 bylo městskému soudu osobně doručeno písemné podání shodného obsahu. Přípisem ze dne 11. 5. 2016, č. j. 8 A 69/2016 – 26, městský soud vyzval stěžovatele k doložení osobních a majetkových poměrů. Této výzvě stěžovatel vyhověl podáním ze dne 10. 6. 2016. Podáním ze dne 4. 7. 2016 stěžovatel doplnil žalobní body. Následně městský soud žalobu napadeným usnesením odmítl.

[17] Podle § 35 odst. 8, věty třetí, s. ř. s. požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.

[18] Skutkově velmi podobnou situací se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 28. 11. 2012, č. j. 1 As 93/2009 – 312. Konstatoval, že *„[o]kamžikem podání žaloby přestala běžet dvouměsíční lhůta pro podání žaloby, jelikož její součástí byla i žádost o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel formuloval žalobní body dne 22. 7. 2008 v doplnění žaloby, které bylo soudu doručeno v době, kdy lhůta pro podání žaloby stále ještě*

neběžela, neboť nebylo rozhodnuto o žádosti o osvobození od soudních poplatků. Žaloba se stala perfektní, a tedy projednatelnou, dříve, než uplynula lhůta pro podání žaloby. Je třeba odmítnout náznaky a spekulace městského soudu v předkládací zprávě a žalovaného ve vyjádření ke kasační stížnosti, že stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků s cílem prodloužit si faktickou lhůtu k podání žaloby. Ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. je normou kogentní. Nejvyšší správní soud připouští, že prostřednictvím její aplikace dochází k prodloužení zákonem striktně stanovené dvouměsíční lhůty k podání žaloby. K tomu je nutno ovšem dodat, že žádosti o osvobození od soudních poplatků musí být projednány přednostně (§ 56 odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném do 31. 12. 2011). Bylo tedy povinností městského soudu rozhodnout o žádosti o osvobození od soudních poplatků bez zbytečného odkladu, a minimalizovat tak dobu, o níž je lhůta pro podání žaloby fakticky prodloužena. Samozřejmě i v případě této právní normy přichází teoreticky v úvahu její zneužití, popř. obcházení, které by nepožívalo právní ochrany. Zneužití práva či obcházení zákona by však muselo být v řízení před soudem jednoznačně prokázáno."

[19] V posuzované věci došlo dnem podání žádosti o osvobození od soudních poplatků (21. 4. 2016) ke stavění lhůty pro podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s. O uvedené žádosti městský soud žádným způsobem nerozhodl. V odůvodnění napadeného usnesení zároveň neuvedl žádnou úvahu o zneužití práva či obcházení zákona v souvislosti s podáním žádosti o osvobození od soudních poplatků. Lhůta pro doplnění žaloby tedy stěžovateli dosud neuplynula.

[20] Doplnění žaloby ze dne 4. 7. 2016 bylo soudu doručeno v době, kdy lhůta pro podání žaloby neběžela. Žaloba tedy byla doplněna a stala se projednatelnou dříve, než uplynula lhůta pro její podání. Za uvedené situace je napadené usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby nezákonné, neboť stěžovatel doplnil žalobu o žalobní body před uplynutím lhůty pro její podání a v tomto ohledu nic nebránilo jejímu projednání.

IV. Závěr

[21] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozhodnutí městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V souladu s ustanovením § 110 odst. 4 s. ř. s. je městský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozhodnutí.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. prosince 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu